

Nr 220.

Av herr **Eliasson**, om tilläggspension åt f. d. distinktionskorpralen
Johan Oskar Karlsson Roos.

Distinktionskorpralen vid Kungl. Kronobergs regemente Johan Oskar Karlsson Roos ådrog sig under gångtävlan, anordnad av befälet vid 1884 års vapenövningar, blodhostning, som, enligt vad bifogade utdrag av krigsrättsprotokollet utvisar, orsakat honom nervösa åkommor och nedsatt hans arbetsförmåga i hög grad. Dessutom lider Roos av organiskt hjärtfel, såsom framgår av ett likaledes bifogat intyg från provinsialläkaren P. Rob. Hallenberg, vilken anser, att första orsaken till nämnda åkomma sannolikt bör hänföras till den överansträngning, för vilken Roos utsattes vid ifrågavarande idrottstävlan. För närvarande är Roos till följd av sin sjukdom till allt arbete oförmögen.

Roos är född den 1 december 1857 samt antogs till soldat den 11 april 1877. Den 10 mars 1883 utnämndes han till vicekorpral, den 10 december 1894 till korpral samt den 27 september 1901 till distinktionskorpral. Den 2 september 1906 erhöll han avsked från regementet med vitsordet, att han sig utmärkt väl skickat. Året förut hade han på grund av sitt välförhållande hugnats med svärdsmedalj. Ovanstående uppgifter bestyrkas av för Roos utfärdat frejdbetyg och avskedspass.

Då Roos, som enligt intyg från kommunalnämndsordföranden i Ljungby socken, nu lever i fattiga förhållanden, uppenbarligen fått sin hälsa försvagad och sin arbetsförmåga minskad under sin militära tjänstgöring eller under det han tjänat Kungl. Maj:t och kronan, synes det mig billigt och rättvist, att staten nu träder emellan och lindrar hans bekymmer på ålderdomens dagar. Med tanke på, att Riksdagen under senare åren beviljat förhöjda pensioner till flere gamla sjukliga soldater, vågar jag under åberopande av ovannämnda handlingar, nämligen frejd-

betyg, betyg från ordföranden i kommunalnämnden, krigsrättsprotokoll, avskedspass och läkarebetyg, vördsamt anhålla,

det Riksdagen ville besluta att tilldela f. d. distinktionskorpralen vid Kungl. Kronobergs regemente Johan Oskar Karlsson Roos i Ljungby socken av Kronobergs län en årlig pension till så stort belopp, att summan med inräknande av den pension, han redan uppbär, måtte uppgå till 300 kronor.

Stockholm den 23 januari 1914.

Reinh. Eliasson.

Bilaga 1.

Frejdbetyg.

1. Att f. d. distinktionskorpralen Johan Oskar Roos,
2. född den 1 december år 1857 (femtiosju),
3. åtnjuter medborgerligt förtroende,
4.
5. betygar Ljungby församling i Kronobergs län
6. den 2 januari 1914.

Lamech Fries.
Kyrkoherde.

Bilaga 2.

Att f. d. distinktionskorpralen vid Kungl. Kronobergs regemente Johan Oskar Roos är fattig och i synnerligen stort behov av förhöjd pension, varder härmed på begäran intygat.

Ljungby den 5 januari 1914.

C. A. Johansson.

Ordf. i Ljungby sockens kommunalnämnd.

Avskrift.

Bilaga 3.

Utdrag av protokoll hållet vid sammanträde med Kungl. Kronobergs regementes krigsrätt å Kronobergshed den 3 september 1906.

§ 4.

S. D. Vid företagande av undersökning angående den skada, som före distinktionskorpralen nr 18/8 Johan Oskar Karlsson Roos uppgivits hava ådragit sig i tjänst, tillstädeskommo jämte Roos dennes kompanichef kaptenen L. Silfversparre och regementsläkaren O. Lindstrand samt majoren O. Bratt, kaptenen H. Gyllensvärd, distinktionskorpralerna nr 64/7 Elf och nr 116/1 Nyman och soldaten nr 62/8 Sandström.

Till krigsrätten hade överlämnats följande handlingar:

I) »Till chefen för Kungl. Kronobergs regemente.

Härmed får jag vördsamt anhålla om förordnande å krigsrätt för utrönande av huruvida distinktionskorpralen nr 18/8 Roos ådragit sig skada i tjänsten samt att såsom vittnen inkallas: kaptenen m. m. H. Gyllensvärd, distinktionskorpralen nr 64/7 Elf, distinktionskorpralen nr 116/1 Nyman samt soldaten nr 62/8 Sandström.

Läkarebetyg bifogas.

Kronobergshed den 3 september 1906.

L. Silfversparre.
Kompanichef.

II) »Att distinktionskorpralen vid Norra Sunnerbo kompani av Kungl. Kronobergs regemente n:r 18 Roos för närvarande lider och under många år tillförne i mer eller mindre grad tidvis lidit av nervsvaghet i förening med oregelbunden hjertverksamhet, av kronisk njurinflammation, av kronisk magkatarr samt kronisk muskelreumatism (neurasthenia chron., gastrit. chron., reumatism. muscul. chron.); att dessa åkommor göra honom oduglig till krigstjänst samt att endast den nervösa åkomsten kan hänföras som en följd av en enligt uppgift år 1884 ådragen överansträngning vid en militär idrottstävling på heder och samvete.

Kronobergs hed den 1 september 1906.

Olof Lindstrand.
Regementsläkare.»

Efter föredragning härav berättade Roos, att en av pingstdagarna år 1884 nuvarande kaptenen H. Gyllensvärd tillfrågat Roos, om han, som vore en god fotgångare, icke skulle deltaga i de gångtävlingar, som samma dag skulle hållas, att Roos först nekat härtill men efter ytterligare uppmaning deltagit, att tävlingsbanan var från officersborgen utmed lägerplatsens västra sida omkring »prästkullen» och tillbaka till officersborgen utmed exercisplatsens östra sida, vilken bana skulle passeras två gånger, att sedan Roos gått banan en gång nuvarande majoren Bratt, som befann sig framför officersborgen, frågat Roos, om han gått banan en eller två gånger, vartill Roos svarat, att han passerat den en gång och därefter fortsatt, att, då han därefter hunnit ungefär mitt för åttonde kompaniets dåvarande tältgata, han känt sig sjuk och förlorat sansen, att dåvarande bataljonsläkaren Envall, som då befunnit sig där, fått tag i Roos, att han därefter vårdats en tid på sjukhuset samt att han sedan aldrig varit fullt frisk, men fullgjort sin tjänst, dock ofta med lindrig tjänstgöring.

Härefter hördes av ovannämnda följande personer och berättade:

1. Majoren Bratt att han, som biträtt vid ordnande av nämnda tävlingar, vitsordade Roos' uppgifter dock att han ville erinra sig, att banan gick intill och ej omkring »prästkullen» och att hela banan skulle således vara inemot 2,000 meter lång, att för att förekomma överansträngning det var förbjudet för tävlande att taga något språngsteg, vilket av utsatta vakter skulle övervakas, att, då Roos förlorat medvetandet, efter vad majoren Bratt kunde erinra sig, blodblandad fradga framkommit ur Roos mun, samt att Roos, som förut varit kraftig, efter all sannolikhet direkt av nämnda tävling ådragit sig sjukdom, troligen på grund av att Roos ansträngt sig för mycket.

2. Kaptenen H. Gyllensvärd angående tävlingarne övereristämde med majoren Bratt samt att Roos, då han förlorat medvetandet haft blodblandad fradga omkring munnen och att Roos, som förut varit kraftig, efter den dagen varit klen och synbarligen ådragit sig svaghet genom överansträngning vid nämnda tävling.

3. Distinktionskorpralen Elf, som år 1884 var tältmästare i det tält där Roos bodde, att Roos, då han fördes in i tältet, spottade blod och att hans bröst hävde sig mycket högt, samt att Roos sedan varit svag och klen till hälsan.

4. Distinktionskorpralen Nyman, att Nyman vid ifrågakommande tillfälle, då bataljonsläkaren Envall tagit hand om Roos, befunnit sig i närheten och hört

läkaren tillsäga om vatten, men att Nyman ej varit så nära, att han kunnat iakttaga Roos, samt att Roos efteråt haft nedsatta krafter samt

5. Soldaten Sandström, att han som även skulle deltaga i nämnda gångtävlan stod i den slutna delen av deltagare, som då ej ännu börjat tävlan, då det berättades att Roos hade störtat.

Regementsläkaren Lindstrand, som vitsordade det av honom avgivna ovan intagna intyget, förklarade med anledning av vad nu blivit upplyst, att det vore sannolikt, att överansträngning vid nämnda tävlan vore orsak till Roos' sjukdom, i synnerhet för såvitt den vore av nervös natur samt på fråga, att Roos' förmåga att sig genom arbete försörja härigenom vore i hög grad nedsatt.

Sedan upplyst blivit, att ifrågavarande tävlingar varit av befälet för uppmantran i tjänst anordnade och vidare ej förekommo, meddelade krigsrätten efter enskild överläggning följande

Utlåtande.

Krigsrätten finner utrett, att förre distinktionskorpralen nr 18/8 Johan Oskar Karlsson Roos under gångtävlan, anordnad av befälet vid 1884 års vapenövningar ådragit sig blodhostning, som sedermera orsakat nervösa åkommor samt att Roos' förmåga att arbeta och själv förskaffa sig sin bergning härigenom blivit i hög grad nedsatt.

År och dag som ovan.

På krigsrättens vägnar:

Hj. Kreüger.

Bestyrkes:

Gustaf Gyllensvärd.
Regementskvartermästare.

Vidimeras:

J. H. Lilliecreutz.
Kapten.

H. Lundin.

Avskrift. ²¹₅

Bilaga. 4.

Distinktionskorpralen vid norra Sunnerbo kompani av Kungl. Kronobergs regemente Roos före antagandet i krigstjänst benämnd Johan Oskar Carlsson tjänande för roten nr 18 i Berga socken inom Kronobergs län, vilken distinktionskorpral är född den 1 december 1857 i Ryssby socken inom nämnda län och varit i tjänst vid regementet sedan den 11 april 1877 har denna dag på grund av uppnådd pensionsålder erhållit avsked från regementet med det vitsord, att han under tjänstetiden sig utmärkt väl skickat.

Bihang till Riksdagens protokoll 1914. 4 saml. 100 häft. (Nr 219—220.)

2

Roos utnämndes till vicekorporal den 10 mars 1883.
 till korpral den 10 december 1894.
 till distinktionskorpral den 27 september 1901, och benå-
 dades med svärdsmedalj den 21 januari 1905.
 Kronobergs hed den 2 september 1906.

Gösta Hyltén-Cavallius.
 Regementschef.

G. Schenfelt.

Avskedspass för distinktionskorpralen nr 18 Roos vid Norra Sunnerbo kompani av Kungl. Kronobergs regemente.

Vidimeras:

J. H. Lilliecreutz.
 Kapten.

H. Lundin.

Bilaga 5.

Att f. d. distinktionskorpralen vid Kungl. Kronobergs regemente Johan Oskar Karlsson Roos, som vid några tillfällen och senast i dag blivit av mig undersökt, lider av organiskt hjärtfel med tidtals mera och tidtals mindre framträdande kompensationsrubbningsar,
 att första orsaken till detta hjärtfel ej osannolikt kan hänföras till en år 1884 ådragen överansträngning vid en militär idrottstävlan
 samt att bemålde Roos till följd av sin sjukdom numera är till arbete oförmögen, intygas härmed på heder och samvete.

Ljungby den 29 december 1913.

P. Rob. Hallenberg.
 Provinsialläkare.